

REMINISCENȚĂ EMINESCIANĂ

HORST FASSEL

Biblioteca Centrală „Mina Eminescu” din Iași i-a fost oferit un exemplar al ediției Maiorescu din 1889. Pe pagina de titlu a ediției, preluată în cele din urmă de profesorul dr. Nicolae Oblu, era notat numele Spitzer Steluța, iar la urmă numele Dr. Bogdănescu. Vor fi fost primii posesori ai acestei ediții. Cartea se pare că provine de la Sculeni, din anturajul familiei Roznovanu. Ea prezintă interes prin poeziile notate pe foile cu numere pare, unde nu există versuri eminesciene. Între marele poet și, probabil, prima cititoare și posesoare a volumului menționat, începe astfel un dialog poetic, net în defavoarea începătoare întru poezie, de la care se cunoaște doar numele: Elise Wolff, notat sub următoarele versuri din prajma poeziei maestrului *Lasă-ți lumea ta uitată*:

„Dir schrieb ich Liebchen meinen Namen ein,
Laß ihn in deiner Brust auch unvergesslich sein.
Und führt das Schicksal uns in weit entfernte Zonen,
So wird dein Angedenken doch stets in mir wohnen”.

Elise Wolff, care și-a compus versurile sentimentale prin anul 1891 putea să fi fost vreo educatoare din Austria sau din Germania, angajată de familia Roznovanu. Uneori a notat doar formule stereotipe, obișnuite la acea vreme pentru așa zisele *Stammbücher* (cărți spre memorare a evenimentelor cotidiene). Așa se întâmplă la p. 24, unde alături de *Pe aceeași ulicioară* citim:

„Ich denke deiner oft und gern,
Ich denke deiner nah und fern,
Ich denke deiner noch im Grabe,
Wie sehr und wie unendlich ich dich geliebt habe”.

Aceste clișee nu au nici o legătură cu versurile poetului al cărui opus Elise Wolff îl folosește pentru adnotările ei.

În Carte există însă și o excepție. La p. 120 aflăm pare-se o variantă germană a poeziei *La steaua* a lui Eminescu, fără ca imitarea germană să respecte forma și exact mesajul acestei capodopere. E totuși o curiozitate să constați cum Eminescu a inițiat ecouri productive la cititorii săi; dacă acest lucru se întâmplă la recipienți neromâni, rezultatele par cu atât mai interesante.

Știindu-se originea germană (Gottfried Keller) a temei din poezia *La steaua* încercările de creație ale Elisei Wolff sunt demne de luat la cunoștință :

„*Mein Stern*
 Einsam an dem Bache
 Stehe ich allein,
 Starre in die Fluten
 Hell vom Mondenschein.
 In der blauen Tiefe
 Glänzt so mild ein Stern,
 Doch so unerreichbar
 Ist er weit und fern.
 Wie in einem Traume
 Schwebt sein Bild mir vor,
 Leuchtet aus den Fluten
 Mild und sanft empor.
 Gleich dem hellen Sterne
 Keime ich ein teures Bild,
 Das mir stets vor Augen
 Schwebt so hold und mild.
 Doch so unerreichbar
 Ist es weit und fern,
 Wie in tiefem Grunde
 Jener milde Stern“

Poezia Elisei Wolff stă alături de poezia eminesciană *Din valurile vremii* aduce însă un ecou și din versurile lui Keller, ceea ce ar putea fi poate un indiciu că cititoarea-versificatoarea provine din Elveția; în secolul al 19-lea se cunosc destule cazuri de educatoare elvețiene venite în căutare de lucru în țările române.

În anul 1870, în urma unei călătorii în România, elvețianca Johanna Wolff scrie în memoriile sale că a fost impresionată de poezia lui Eminescu și că a încercat să scrie ceva în același stil.

În anul 1871, Johanna Wolff scrie din nou că a fost impresionată de poezia lui Eminescu și că a încercat să scrie ceva în același stil.

În anul 1872, Johanna Wolff scrie din nou că a fost impresionată de poezia lui Eminescu și că a încercat să scrie ceva în același stil.

În anul 1873, Johanna Wolff scrie din nou că a fost impresionată de poezia lui Eminescu și că a încercat să scrie ceva în același stil.

În anul 1874, Johanna Wolff scrie din nou că a fost impresionată de poezia lui Eminescu și că a încercat să scrie ceva în același stil.